

Lubelskie Samorządowe Centrum Doskonalenia Nauczycieli

<https://lscdn.pl/pl/publikacje/edutrend-tygodnia/15119,EduTrend-Tygodnia-nr-35-Mozg-w-kolorach-spektrum.html>
09.05.2026, 15:17

Data publikacji: 03.04.2026

Autor: Joanna Gałat

EduTrend Tygodnia nr 35: Mózg w kolorach spektrum

EduTrend Tygodnia. Zainspirowani Lubelszczyzną (nr 35)

Światowy Dzień Mózgu oraz Światowy Dzień Świadomości Autyzmu (2 kwietnia) to momenty, w których uwaga całego świata kieruje się ku najbardziej tajemniczemu organowi człowieka.

Mózg to nieustannie zmieniająca się mozaika – sieć miliardów połączeń, które u każdego z nas układają się w niepowtarzalny wzór.

To właśnie neuroróżnorodność uczy nas, że odmienne sposoby postrzegania świata nie są błędami, lecz unikalnymi wariantami ludzkiego doświadczenia.

Proponowany materiał „Mózg w kolorach spektrum” to zaproszenie do wirtualnej podróży, która łączy nowoczesną naukę z duchem naszego regionu. Inspiracją jest zasób dostępny na zpe.gov.pl: „Układ nerwowy – centrum dowodzenia”, który pozwala uczniom zrozumieć fundamenty naszej biologii.

W tym ujęciu biologia spotyka się z historią i architekturą Lubelszczyzny.

Tak jak sieć neuronowa tworzy skomplikowane trakty przesyłania informacji, tak Lublin i region od wieków są „synapsą Europy” – miejscem styku kultur, religii i idei.

Dlaczego warto?

Realizacja scenariusza pozwala na:

- przekucie teorii w realne kompetencje społeczne – w świecie zdominowanym przez komunikację cyfrową, umiejętność odczytywania mikrogestów i napięcia emocjonalnego drugiego człowieka jest kompetencją deficytową;
- wizualizację abstrakcji – uczniowie widzą, że mózg to nie szara masa, ale

dynamiczna, kolorowa sieć miliardów połączeń (synaps);

- zrozumienie „inności”.

Elementy lokalnej tożsamości i tradycji

W lekcji pojawiają się:

- regionalny akcent: Tworzymy „Mapę połączeń Lubelszczyzny” – uczniowie rysują sieć neuronową, w której zamiast komórek wpisują miejsca ważne dla regionu lub wartości kojarzące się z Lubelszczyzną (np. otwartość, tradycja, innowacja);
- lubelskie Stare Miasto ze swoją siatką uliczek przypomina skomplikowaną architekturę kory mózgowej, gdzie każda kamienica to inna historia i inny „ośrodek pamięci”.

Współpraca z lokalną społecznością

- Warsztaty „Mapowanie myśli” z przewodnikami po Starym Mieście - zamiast tradycyjnego zwiedzania, proponuję spacer tematyczny z przewodnikiem (np. z PTTK Lublin lub Ośrodka „Brama Grodzka – Teatr NN”).
- Spotkania z przedstawicielami różnych kultur zamieszkujących Lubelszczyznę.
Rozmowa o tym, jak odmienne perspektywy wzbogacają naszą społeczność – tak jak neuroróżnorodność wzbogaca społeczeństwo.
- Warsztaty z twórcami ludowymi, podczas których skupienie na detalu i powtarzalność ruchów służy wyciszeniu układu nerwowego.

Lokalny akcent medialny – promocja wydarzenia

Uczniowie:

- tworzą wielkoformatową mapę Starego Miasta (lub regionu), na którą nanoszą funkcje mózgu na konkretne miejsca;

- Laboratorium Zmysłów Regionu - przygotowanie stanowisk sensorycznych.

Propozycje

hashtagów: #Neuroróżnorodność #NeuroNauka #Dobrostan #Edukacja #Mózg #ZdrowiePsychiczne #InnowacyjnaLekcja

Struktura zajęć

1. Faza przygotowawcza

- Ćwiczenie: „Wirtualny Mikroskop”; uczniowie oglądają nakładające się na siebie obrazy: mapę lubelskiego Starego Miasta oraz skan sieci neuronalnej mózgu.
- Dyskusja: „Gdzie na tej mapie są „wąskie gardła” (trudne emocje), a gdzie szerokie place (otwartość)?
- Wprowadzenie pojęcia „Neuro-Ekosystem”; wyjaśnienie, że tak jak Lubelszczyzna przetrwała dzięki współistnieniu wielu kultur, tak mózg pracuje wydajnie tylko wtedy, gdy różne typy przetwarzania (spektrum) współpracują ze sobą.

2. Faza realizacyjna

Praca w grupach metodą stacji badawczych łącząca psychologię z lokalnym dziedzictwem:

- Grupa I - „Neuro-Architekci” (perspektywa poznawcza). Zadanie: Jak mózg w spektrum autyzmu „skanuje” detale Starego Miasta?
- Grupa II - „Ambasadorzy Dialogu” (perspektywa społeczna). Zadanie: Stworzenie modelu „społecznej synapsy”. Jak budowano mosty porozumienia?
- Grupa III - „Strażnicy Dobrostanu” (perspektywa emocjonalna). Zadanie: Zaprojektowanie „Lubelskiej Apteki Emocji”. Jakie zasoby miasta (cisza klasztornych wirydarzy, zieleń wąwozów) pomagają w samoregulacji układu nerwowego osób z ADHD lub nadwrażliwością sensoryczną?

3. Faza podsumowująca

- Sesja plenarna: „Mapa Neuroróżnorodności Lubelszczyzny”. Grupy nanoszą

swoje wnioski na wspólną mapę. Powstaje wizualna sieć połączeń między historią regionu a funkcjami mózgu.

- Dyskusja: „Dlaczego odrzucenie jakiegokolwiek części spektrum (lub kultury) osłabia całą strukturę (miasta/mózgu)?”
- Produkt końcowy: uczniowie redagują „Manifest Neuro-Lubelski” – krótki kodeks zachowań wspierających dobrostan w klasie, oparty na lokalnej lekcji tolerancji i współpracy.

[Link do oryginalnego scenariusza na Zintegrowanej Platformie Edukacyjnej](#)

Projekt łączy neurodydaktykę z lokalnym dziedzictwem Lubelszczyzny, ukazując neuroróżnorodność i spektrum jako naturalny, wzbogacający system – na wzór historycznej wielokulturowości i złożonej architektury naszego regionu.

Serdecznie zapraszam

Joanna Gałat

Doradca metodyczny ds. kształcenia specjalnego w

LSCDN

[LSCDN-EduTrend_Tygodnia-35 pdf, 778.35 KB, 03.04.2026](#)

[Powrót do poprzedniej strony](#)

[Poprzednia Strona](#)
[Następna Strona](#)